

BUSINESS GÜNDEM

İSO YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN SANAYİNİN MOTİVASYONU REALİZE EDİLMELİ!

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Bu sene 50. yılını kutladığımız İSO 500 araştırması, sanayimizin geçen yılın son çeyreğinden bu yana içine girdiği yatırım eğilimi ve motivasyonunun bir an önce realize edilmesini gerçeğini ortaya koydu. Finansal istikrarda bir sorun yaşanmadığı takdirde sanayimizin ülke ekonomisine katkılarının artarak devam edeceğine inanıyoruz" dedi.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 1968 yılından bu yana aralıksız gerçekleştirdiği ve sektör için en değerli verileri oluşturan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2017" araştırmasının sonuçları açıklandı. Düzenlenen basın toplantısında İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan tarafından açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasına göre, 2017 yılında sanayinin zirvesinde 51,1 milyar TL'lik üretimden satışları ile yine TÜPRAŞ yer aldı. İSO 500'ün üretimden satışlarının 2016'da yüzde 6,7'sini gerçekleştiren TÜPRAŞ, 2017 yılında ise bu oranı yüzde 7,8'e yükseltti. Ford Otomotiv 22,7 milyar TL'lik üretimden satışlarıyla ikinciliği korurken, üçüncü ise 2016 yılına göre üç basamak yükselen 17,8 milyar TL üretimden satışlarıyla Toyota Otomotiv oldu.

Reel ekonominin mevcut durumunu ve yaşadığı sorunları ortaya çıkarması bakımından önem taşıyan araştırmaya göre, İSO 500'ün üretimden satışları 2017 yılında yüzde 33,2 artışla 490 milyar TL'den 653 milyar TL'ye çıkarak yüksek bir büyüme performansı gösterdi. Son üç yıldır İSO 500'ün üretimden satışlarında görülen zayıf büyüme, 2017 yılında yüzde 19'luk oranla yerini reel büyümeye bıraktı. Satışlardaki artışta iç ve dış talepteki büyümenin yanı sıra ihracat gelirlerinde etkili olan döviz kurlarındaki artış rol oynadı. Gerçekleşen büyüme oranı da İSO 500'de son 13 yılın en yüksek büyümesi olarak dikkat çekti.

İSO 500'ün ihracatı da yüzde 17 büyüyerek 64,5 milyar dolara yükseldi. Türkiye ihracat artışının üzerinde bir performans sergileyen İSO 500, 2017 yılında Türkiye ihracatının yüzde 41,1'ini ve sanayi ihracatının da yüzde 42,8'ini gerçekleştirdi.

Ağırlıklı olarak otomotiv ve demir çelik şirketlerinin yer aldığı İSO 500 Büyük'ün ilk 10 şirketinin toplam üretimden satışlar içinden aldığı pay 2016 yılında yüzde 25 iken, 2017 yılında yüzde 26,7'ye yükseldi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Araştırmamızın bu sene 50. yılını kutluyoruz. İlk kez 1968 yılında yapılan, sadece ülkemizin değil dünyada da benzerine az rastlanan bir örnek olan İSO 500'ü, bu yıl yarım asrı devirmiş olmanın gururuyla kamuoyunun dikkatine sunuyoruz. Bu değerli çalışmamız, sanayimizin geçen yılın son çeyreğinden bu yana içine girdiği yatırım eğilimi ve motivasyonunun bir an önce realize edilmesi gerçeğini ortaya koydu. 2017 yılında alınmış olan yatırım teşvik belgelerindeki artıştan da yatırım noktasındaki bu güçlü istek ve arzuyu açıkça görmekteyiz. Bu yatırımlarla ilgili olarak umudumuzu korumakla beraber geciktığımızı de üzülerek görüyoruz. Oysa mevcut konjonktürü çok hızlı bir şekilde yatırımlarla beslememiz gerektiğinin bilincindeyiz. 2017 yılında ekonomiye büyük bir dinamizm ve büyümeye katkı getiren Kredi Garanti Fonu'nun önümüzdeki günlerde revizyona tabii tutularak nitelikli

BUSINESS GÜNDEM

sanayi yatırımları için ihtiyacımız olan yeni bir can suyuna dönüşeceğine inanıyoruz" dedi.

Sanayinin yatırım yapmak, üretmek, istihdam yaratmak noktasındaki motivasyonunun; uygun finansman koşullarla desteklendiğinde ekonominin çok daha güçlü bir büyüme ivmesi içine gireceğini vurgulayan Bahçıvan, şunları söyledi: "İSO olarak öncülük ettiğimiz yeni bir Kalkınma Bankacılığı ve KGF gibi yapısal konular gündeme alındıkça finansal açıdan rahatlayacak olan sanayicilerimizle nitelikli büyümeyi görmeye devam edeceğiz. 2017'deki umut verici büyümenin geleceğe taşınabilmesinde temel belirleyici olan finansal istikrarda bir sorun yaşanmadığı takdirde sanayimizin ülke ekonomisine katkılarının artarak devam edeceğine inanıyoruz."

Faaliyet karları finansman giderine gitti!

İSO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının sonuçları şu şekilde gerçekleşti: **İSO 500**'ün faaliyet karı oranı sınırlı bir iyileşme ile yüzde 9,6 olurken, toplam faaliyet karı mutlak büyüklüğü 70,6 milyar TL'ye yükseldi. Karlılıkta temel belirleyici olmayı sürdüren finansman giderleri yüzde 21,3 artışla 29 milyar TL'den 35,2 milyar TL'ye çıktı. Finansman giderlerinin net satışlara oranı yüzde 5,2'den yüzde 4,8'e gerilese bile sanayici esas faaliyetinden kazandığının yarısını finansman gideri olarak ödemeye devam etti. Sanayinin mevcut mali yapısı içinde faiz ve kur dalgalanmaları, sanayi sektöründe karlılığı ve sermaye birikimini etkilemeye devam etti.

Erdal Bahçıvan "Geçen yıl daha uygun mali koşulları yaratma başarısını gösteren sanayiciler, maalesef finansman cenderesinden hala kurtulamadı. Son yıllardaki en iyi senesinde bile sanayicilerimiz, faaliyet karının yarısını finansman gideri olarak kaybetmeye devam etmiştir. Sanayicilerimiz, 2017 yılında da 70 milyar TL'lik faaliyet karının yüzde 49,8'ini, yani 35 milyar TL'sini finansman giderine ayırmak zorunda kaldı" dedi.

Borçlanmada öz kaynak payı azaldı!

İSO 500'ün FAVÖK mutlak büyüklüğü yüzde 24,4 artarak 94,7 milyar TL'ye, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı da yüzde 40,7 artışla 53,1 milyar TL'ye çıktı. Borçlanma ile öz kaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısında, öz kaynaklar aleyhine bozulma eğilimi oldu. **İSO 500** Büyük'te toplam borçların payı 2017 yılında 1 puan daha artarak yüzde 62,9'a yükselirken, öz kaynakların payı ise yüzde 37,1'e geriledi.

Kısa vadeli borçların toplamdaki payı arttı!

İSO 500'ün mali borçlarında artış geçen yıla göre biraz daha yavaşlamış olsa da reel olarak büyüme eğilimini sürdürdü ve yüzde 17,1 artışla 243 milyar TL oldu. Kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı da yüzde 37,8'den yüzde 41,9'a yükseldi. Kısa vadeli mali borç oranının dünya ortalaması yüzde 25'ler

civarında iken, bu tablo sanayi sektörümüzün finansman yapısındaki negatif ayrışmanın sürdüğünü ortaya koydu.

Devreden KDV 7,2 milyar TL'ye, kar eden kuruluş sayısı da 422'ye çıktı!

Sanayinin üzerindeki devreden KDV yükü bir önceki yıla göre yüzde 20 gibi ciddi bir oranda artarak 7,2 milyar TL'ye çıktı. Finansman konusunda sıkıntılı olan ve finansal kaynaklara ancak yüksek maliyetlerle ulaşabilen sanayici, önemli bir miktarı sıfır faiz ile devlete borç vermiş oldu. **İSO 500**'ün duran varlıkları 2017'de yüzde 41,5'e geriledi. 2017 yılında yatırım koşullarındaki göreceli iyileşmeye ve önemli yatırım teşvikleri verilmesine rağmen duran varlık yatırımları yeterli büyümeyi gösteremedi. **İSO 500**'de kar eden kuruluş sayısı 392'den 422'ye yükseldi. Faiz, amortisman, vergi öncesi kar ve zarar eden firma sayıları ise 2017 yılında 488'e çıktı ve ölçülmeye başladığı son beş yıl içindeki en yüksek sayıya ulaştı.

Yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 39,9 ile son iki yılda olduğu gibi yine orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler aldı. Düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı 1,2 puan azalarak yüzde 36,2 oldu. Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı yüzde 19,5'ten yüzde 20,2'ye yükselirken, yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise yüzde 3,6 ile geçen yıla göre hemen hemen aynı kaldı. **İSO 500**'de AR-GE yapan firma sayısı 239'dan 254'e yükseldi. AR-GE harcamaları yüzde 23,7 artarak 3,5 milyar TL'ye çıktı.

İstihdam yüzde 1,7 arttı, yabancı sermayeli kuruluş sayısı 115 oldu!

İSO 500'ün sağladığı istihdam yüzde 1,7 oranında arttı. Ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14,1 olarak gerçekleşmiştir. Enflasyon ile karşılaştırıldığında maaş ve ücretlerin reel olarak arttığı görüldü. Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 8 adet azalarak 115'e indi. Yabancı sermayeli şirketlerin sayısındaki azalmaya karşın, bu firmaların ihracat ağırlığı sevindirici oldu. 115 firma, **İSO 500**'ün toplam ihracatının yüzde 48,4'ünü gerçekleştirirken üretimden satışların da yüzde 32'sini oluşturdu.

İSO Türkiye'nin 500 Büyük Kuruluşu -2017 (İlk 10-Üretimden Satışlara göre)

- 1-Tüpraş
- 2-Ford Otomotiv
- 3-Toyota Otomotiv
- 4-Tofaş
- 5-Oyak-Renault
- 6-Arçelik
- 7-İskenderun Demir Çelik
- 8-Ereğli Demir Çelik
- 9-İçdaş Çelik
- 10-Hyundai Assan

Sanayide yerli makina desteği sevinci

EGE Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, KOSGEB tarafından başlatılan "Yerli ve Yeni Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği" sayesinde bir taşla iki kuş vurulacağını, firmalara yeni finansman olanağı getiren uygulamanın yerli makine üreticilerinin de yüzünü güldüreceğini bildirdi. Yorgancılar, AA muhabirine, işletmelere 450 milyon liralık kredi hacmi oluşturan programla firma başına 300 bin liraya kadar

EBSO Başkanı Yorgancılar, "Yerli ve Yeni Makine Teçhizat Kredi Faiz Desteği" sayesinde firmalara yeni finansman olanağı getiren uygulamanın yerli makine üreticilerinin de yüzünü güldüreceğini bildirdi.

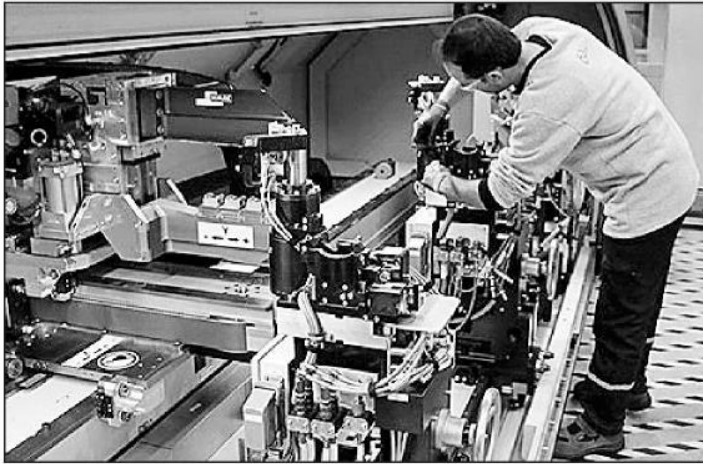
faiz desteği sunulduğunu, böylelikle hükümetin reel sektörü desteklemek üzere attığı adımlara bir yenisini eklediğini ifade etti. Bu destekle "bir taşla 2 kuşun vurulacağını" dile getiren Yorgancılar, "Bu destek hem KOBİ'lerimizin finansman teminini kolaylaştıracak hem de yerli üreticimizin yüzünü gül-

dürecek. Sayın Cumhurbaşkanımızın 'Milli düşün yerli üret' yaklaşımına benim şahsen 'dünyada her eve bir Türk malı' hayalime hizmet eden bu ve bunun gibi adımların artarak devam etmesini diliyorum." diye konuştu. Döviz kurlarındaki hareketlilik ve küresel dengelerde belirsizliğin olduğu bir ortamda bu desteğin KOBİ'lere ve piyasaya pozitif katkı sunacağını kaydeden Yorgancılar, "Reel sektöre verilen destek ekonomiye en az inşaat sektörü kadar zincirleme katkı koyar. Bu gerçeği hem EBSO'nun İlk 100 Firma analizinde, hem de **Istanbul Sanayi Odası**'nın 500 Büyük Firma analizinde çok net gördük." değerlendirmesinde bulundu.

'IHRACATI DA ARTIRIR'

Denizli Sanayi Odası Başkanı Müjdat Keçeci de sanayi-

de kullanılan makinelerin çoğunun ithal olduğunu belirterek, "Makine sektörünün güçlenmesi cari açığın azalmasına kadar uzanan bir etki yapacaktır. Türk makine sektörü çok iyi yere geldi. Özellikle mermer, tekstil ve kablo makinelerinde ihracat yapar hale geldik. Bunun zamanla daha da artacağını biliyoruz. Özellikle yerli makine üreticileri destekleyen bu hamle sonrası ihracat da artacaktır." ifadelerini kullandı. Aydın Sanayi Odası Başkanı Mehmet Yunus Şahin ise bu desteğin reel ekonomiye can vereceğini dile getirerek, "Bu destekle zaten iyi seviyede olan yerli makine sektörümüz daha iyi konuma gelecektir. Öte yandan sanayicilerimiz de teçhizatını yenilemek için ayağına kadar gelen bu fırsatı geri çevirmeyecektir." diye konuştu. AA

OTOMOTİVİN DEVI FORD

Türk otomotiv sanayinin öncü şirketi Ford Otosan, **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu"** araştırmasında sektörün lideri oldu

Hakan ÇELİK
hakan.celik@posta.com.tr
twitter.com/hakancelik

Son 7 yıldır üst üste otomotiv sektörünün, 3 yıldır da Türkiye'nin ihracat şampiyonu olan Ford Otosan, **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2017"** araştırmasına göre 22.7 milyar liralık üretimden satışları ile otomotiv sektöründe Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşu' oldu.

25 MİLYAR LİRALIK SATIŞ

Türkiye'de geçen yıl 116 bin 247 adet satışla yüzde 11.9 pazar payı elde eden ve ticari araç pazarındaki liderliğini yüzde 30.3'lük pazar payıyla sürdüren Ford Otosan'ın 2017'de satış gelirleri bir önceki yıla göre yüzde 39 artırla 25 milyar 341 milyon TL'ye yükseldi. Ford Otosan'ın üretimi 2017'de, yüzde 12 artırla 373 bin 7 adede, kapasite kullanım oranı ise yüzde 88'e ulaştı.

TÜRKİYE'NİN İTİCİ GÜCÜ

Otomotiv ve taşımacılık teknolojilerinin geleceğinde söz sahibi olmak için yüksek Ar-Ge ve mühendislik gücüyle çalışmalarını sürdürdüklerini

Haydar Yenigün

Ford Otosan Türkiye'deki 4 üretim hattı arasında yer alan Eskişehir İnönü fabrikasında Ford Trucks ve EcoTorq motorlarının üretimini gerçekleştiriyor. Kocaeli Yeniköy de Courier, Kocaeli Gölcük'te Transit ve Custom üretiyor.

belirten Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün, "Otomotiv ihracat ve istihdam lideri olarak, geçtiğimiz yıl üretim, satış ve ihracatta önemli rekorlar kıldık. Son 7 yıldır üst üste Türkiye otomotiv sektörünün, 3 yıldır da ülkemizin ihracat şampiyonu olmayı sürdürüyoruz. Geçen yıl 52 Milyon Dolarlık kapasite yatırımı açılmıştı. Eylül 2018 itibarıyla da üretim kapasitemizi 455 bin adede çıkarmış olacağız" diye konuştu.

DİZEL MOTORA VEDA ETTİ

Volvo nun sadece mild hybrid, plug-in-hybrid ya da bataryaya sahip elektrikli motor alternatifleriyle satışa sunacağı yeni S60, bu özellikleriyle tarihe geçecek. Volvo S60, markanın geleneksel içten yanmalı motorun ötesinde uzun vadeli bir geleceğin taahhüdünü vurgulayan, dizel motor seçeneği sunulmadan üretilen ilk Volvo olacak. Model 2019'da Türkiye'de de satışa olacak. Volvo Cars CEO'su Hakan

Samuelsson, "Tam elektrikli otomobillerle geleceğe doğru yol alırken, içten yanmalı motor seçeneklerini de mild hybrid motorlarla değiştireceğiz. Yeni Volvo S60 ise bu stratejimizin ilk temsilcisi olacak" açıklamasını yaptı. Geçtiğimiz ay Volvo Cars, 2025'e kadar global satışlarının yüzde 50'sini tamamen elektrikli otomobil satışlarının oluşturacağını hedeflediğini dair bir duyuru paylaşmıştı.

GENÇLERE DESTEK

Fiat, motor sporlarını kitlelerle buluşturmak ve gençlere motor sporları sevgisini aşılamak için otomobil sporlarına önemli desteklerde bulunuyor. Fiat Motor Sporları, 2018 planlarını Intercity İstanbul Park'ta düzenlenen etkinlikte duyurdu. Geçtiğimiz yıldan bu yana devam eden 'Egea Seni Piste Çağırıyor' ve TOSFED Yıldızını Arıyor projeleriyle motor sporu meraklısı gençlere dokunan Fiat, yeni sezonda genç sporcuları destekleyeceği Fiat Egea Gençler Kupası'nı da ilk kez duyurdu.

Türkiye Ralli Şampiyonası ve Türkiye Pist Şampiyonası kapsamında düzenlenecek Fiat Egea Gençler Kupası, 7-8 Temmuz'da koşulacak olan Egea Rallisi ile start alacak. İlgili tüm detaylar ve yarış takvimine egeagenclerkupasi.fiat.com.tr adresli web sitesi üzerinden erişilebilecek.

BU DA NISSAN'IN ROBOTU: PITCH-R

UEFA Şampiyonlar Ligi'nin resmi sponsoru NISSAN, Real Madrid ve Liverpool arasında oynanan final maçında yaptığı teknoloji hamlesiyle maça damga vurdu. NISSAN'ın ProPilot teknolojisini kullanan ve sürücü davranışlarını öngören Brain-to-Vehicle teknolojisine sahip otonom robot Pitch-R, maçın oynanacağı sahanın çizgilerini çizdi. Pitch-R, çevre dostu çözünebilir boya ile tüm sahanın çizgilerini 20 dakikadan kısa bir sürede çizdi.